

ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ

У статті проведено аналіз доктринальних положень щодо визначення форм громадського контролю як засобу впливу інститутів громадського суспільства на формування та розвиток відповідних сфер суспільних відносин та оцінку правових засад здійснення громадського контролю на застосовність досліджуваних авторами форм стосовно можливості реалізації щодо діяльності НАБУ. У результаті автором запропоновано авторський підхід окреслення форм громадського контролю за діяльністю НАБУ.

Ключові слова: громадський контроль, Національне антикорупційне бюро України, форми громадського контролю, звернення громадян, громадська експертиза, громадський моніторинг.

В статті проведено аналіз існуючих доктринальних положень по определению форм общественного контроля как средства влияния институтов гражданского общества на формирование и развитие соответствующих сфер общественных отношений и оценку правовых основ осуществления общественного контроля на применимость исследуемых авторами форм относительно возможности их реализации по отношению к деятельности НАБУ. В результате автором предложен авторский подход определения форм общественного контроля над деятельностью НАБУ.

Ключевые слова: общественный контроль, Национальное антикоррупционное бюро Украины, формы общественного контроля, обращение граждан, общественная экспертиза, общественный мониторинг.

The article analyzes the existing doctrinal positions regarding the definition of forms of public control as a means of influencing the institutions of civil society on the formation and development of the respective spheres of social relations and assessment of the legal basis for the implementation of public control over the applicability of the studied forms regarding the possibility of their implementation in relation to the activities of the NABU. As a result, the author proposed an approach defining the forms of public control over the activities of NABU.

Key words: public control, National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, forms of public control, citizens' appeals, public examination, public monitoring.

Вступ. Сучасний стан розвитку української державності характеризується значною кількістю інституційних реформ, особливе місце серед яких посідає формування системи спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Трансформація політичної системи передбачає розвиток параметрів відкритості й прозорості діяльності органів державної влади, розширюючи можливості для ефективної взаємодії з інституціями громадянського суспільства. Одним із проявів такої взаємодії є громадський контроль, що розглядається науковцями як найбільш поширений інструмент впливу громадянського суспільства на органи влади. Не є винятком Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ) як правоохоронний орган нової формації, який мав стати ключовим у питаннях подолання кримінально каранної корупції. Тому цілком виправданим виглядає підвищена зацікавленість суспільства до діяльності НАБУ. Форми здійснення громадського контролю є реальним проявом реалізації громадського контролю, тому їх визначення має стати основою для оцінки

ефективності громадського контролю як засобу участі громадськості у сфері протидії, зокрема завдяки забезпеченню ефективного функціонування НАБУ.

Стан дослідження. Дослідженням питань щодо участі громадськості в державному управлінні присвячено праці В.Б. Авер'янова, О.М. Бандурки В.М. Василенко, І.М. Жаровської, С.В. Ківалова, Ю.М. Козлова, Т.О. Коломoeць, А.Т. Комзюка, А.С. Крупника, О.М. Музичука, Т.В. Наливайко, Д.В. Сухініна та інших. Проте бракує досліджень із питань форм громадського контролю. Що стосується форм громадського контролю за діяльністю НАБУ, то відповідне питання у літературі не досліджувалось зовсім, що зумовлено цілком об'єктивними причинами, адже відповідний правоохоронний орган лише декілька років як почав функціонувати у повному складі.

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні форм здійснення громадського контролю за діяльністю Національного антикорупційного бюро України. Її буде досягнуто за допомогою вивчення основних підходів до окреслення форм громадського контролю у тих чи інших сферах суспільно-правових відносин, оцінки правових засад здійснення громадського контролю на застосовність досліджуваних авторами форм стосовно можливості реалізації щодо діяльності НАБУ.

Результати дослідження. Поставлена нами мета дослідження є закономірним відображенням прагнення продовжити наукове вивчення адміністративно-правових засад здійснення громадського контролю за діяльністю НАБУ. Отож, спираючись на проведені нами раніше дослідження, під громадським контролем за діяльністю НАБУ будемо розуміти «спостереження спеціально створеною Радою громадського контролю, окремими громадянами та іншими інституціями громадянського суспільства за діяльністю НАБУ на предмет її відповідності до чинного законодавства з метою недопущення порушень стандартів та підвищення показників її ефективності шляхом реалізації відповідним чином установлених адміністративно-правовими нормами прав» [1, с. 173].

Розглядаючи наукові доробки питання форм громадського контролю, першим, що привертає увагу, є відсутність уніфікованого підходу до розуміння змісту цього поняття, що можна простежити у нижченаведеному.

Ю.В. Мех, поставивши за мету виділення форм громадського контролю з охорони громадського порядку, зараховує до них запит, громадську експертизу та законодавчу ініціативу [2, с. 54–55]. Нарівні з цим як механізми громадського контролю автор характеризує медіаконтроль, громадянський моніторинг та громадський контроль [2, с. 55], на прикладі якого ототожнює його з формою громадського контролю.

В.М. Кравчук, обґрунтовуючи доцільність розмежування категорій громадського та громадянського контролю, вважає, що перший реалізується у формах громадських рад, громадських експертиз, громадських слуханнях тощо, а другий – у формах індивідуальних звернень громадян, особливої активності» [3, с. 89].

Не дають чітких відповідей щодо видів форм громадського контролю також дослідження цього питання крізь призму інших наукових сфер. Так, А.С. Крупник стверджує, що засобами здійснення або формами громадського контролю можуть бути: соціологічні й статистичні дослідження шляхом анкетування, опитування, стороннього нагляду, включеного нагляду, контент-аналізу, фокус-групових дискусій тощо; участь громадян у виборах, референдумах, зборах, місцевих ініціативах, громадських слуханнях; громадська експертиза активів органів публічної влади та проектів [4].

Як бачимо, у деяких випадках форми громадського контролю ототожнюють зі способами його здійснення, механізмами, методами, засобами тощо. Отож, у вирішенні питання про зміст форм здійснення громадського контролю за діяльністю НАБУ варто зазначити, що в загальнонауковому розумінні форма означає зовнішнє вираження (організацію) змісту певного явища або певних дій [5, с. 889].

При цьому вважаємо за доцільне підтримати позицію О.З. Хотинської-Нор, яка під час дослідження питань реалізації громадського контролю в судовій системі України виділяє форми, а в їх межах способи контролю та впливу інститутів громадянського суспільства на судову владу [6].

У контексті викладеного привертає увагу позиція, що сьогодні відсутня чітка процедурна регламентація механізмів (способів) контролю, що негативно позначається на поширенні закономірної тенденції, згідно з якою в процесі становлення й розвитку громадянського суспільства мала б зростати роль самоорганізації та організації як важливих процесів структуризації суспільних відносин [7, с. 10; 5]. Ми з таким твердженням погодитись не можемо, адже вважаємо справедливою позицію О.Ф. Скакун, яка зазначає, що положення Конституції України передбачають наявність ефективних форм контролю і нагляду за здійсненням законів та інших нор-

мативно-правових актів» [8, с. 141]. Контроль є загальною складною правовою категорією, яка пов'язана переважно з перевіркою уповноваженими суб'єктами відповідності об'єкта контролю до дійсних правил. ВФорми, методи, мета і завдання контролю будуть залежати від сфери та суб'єктів, що здійснюють таку перевірку. Як уявляється, саме через специфіку сфери поширення громадського контролю як предмета того чи іншого дослідження уявляється за можливе оцінити різні висновки авторів щодо виділених ними форм. Як наслідок, із метою вирішення поставленої нами мети необхідно оцінити правові засади здійснення громадського контролю на застосовність окреслених ними форм стосовно можливості реалізації щодо діяльності НАБУ.

Однією з найпоширеніших форм громадського контролю у науковій літературі традиційно розглядають звернення громадян [9, с. 68; 6, с. 138]. Зміст звернення громадян та підстави його реалізації як форми громадського контролю досить детально нормативно регламентовані. Так, статтею 40 Конституції України усім надано право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк [10].

Статтею 1 Закону України «Про звернення громадян» [11] передбачено, що громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації (далі – ЗМІ), посадових осіб відповідно до функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про порушення. Пунктом 2 частини 1 статті 21 Закону України «Про громадські об'єднання» встановлено, що громадські об'єднання мають право звертатися до органів державної влади, органів влади АРК, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб із пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами [12].

Особливої уваги заслуговують положення спеціальних норм з приводу надання звернень громадянами як форми громадського контролю за діяльністю НАБУ, а саме положень Законів України «Про запобігання корупції» [13] та «Про Національне антикорупційне бюро України» [14].

Так, Національне агентство з питань запобігання корупції, а також інші державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування забезпечують умови для повідомлень працівниками про порушення вимог зазначеного закону іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти, засоби електронного зв'язку. У разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації про порушення вимог цього Закону керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у разі виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення – інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (ч. 4, 5 ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції»).

Зі змісту п. 4 ч. 2 ст. 27 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» випливає, що фізичні та юридичні особи можуть надавати звернення через спеціальну телефонну лінію, сторінку в мережі Інтернет, засоби електронного зв'язку щодо причетності працівників НАБУ до вчинення правопорушень.

Якщо вести мову про заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення, вчинювані працівниками НАБУ, маємо виходити з переліку правоохоронних органів крізь призму статусу в кримінальному процесі. Так, саме на Державне бюро розслідувань (далі – ДБР) покладено завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, учинених службовими особами НАБУ (п. 2 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» [15]). Пунктом 2 частини 4 статті 216 Кримінального процесуального кодексу України [16] (далі – КПК України) встановлено, що слідчі органів державного бюро розслідувань здійснюють досудове розслідування злочинів, учинених службовими особами НАБУ, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю НАБУ згідно з ч. 5 цієї статті КПК [16].

При цьому законом встановлено обов'язок підрозділів внутрішнього контролю НАБУ негайно повідомляти Генерального прокурора чи його заступника у разі виявлення інформації про можливе вчинення працівником НАБУ кримінального правопорушення (ч. 5 ст. 27 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України»). Так, саме прокурори здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі керівництва досудовим розслідуванням.

Функція щодо здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування НАБУ покладено на Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, яка утворюється на правах самостійного структурного підрозділу Генеральної прокуратури України (САП) (п. 1 ч. 5 ст. 8 Закону України «Про прокуратуру» [17]).

Законом України «Про інформацію» [18] до основних напрямів державної інформаційної політики віднесено забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень (ст. 3).

Питання забезпечення прозорості в діяльності НАБУ досить детально регламентовані ст. 30 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України», а саме: НАБУ через засоби ЗМІ, на своєму офіційному веб-сайті та в інших формах регулярно інформує суспільство про свою діяльність, НАБУ оприлюднює та надає інформацію на запити в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації» [19], НАБУ готує та оприлюднює не пізніше 10 лютого і 10 серпня в загальнодержавних друкованих ЗМІ та на власній офіційній веб-сторінці в мережі Інтернет звіт про свою діяльність протягом попередніх шести місяців, поданий Президентові України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України; не може бути обмежено доступ до інформації щодо загального бюджету Національного бюро, його компетенції та основних напрямів діяльності, а також щодо притягнення до відповідальності за вчинення правопорушень працівників НАБУ.

До змісту прозорості у діяльності НАБУ можна віднести положення ч. 4 ст. 27 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України», відповідно до якого підрозділ внутрішнього контролю центрального управління НАБУ оприлюднює на офіційному веб-сайті Національного бюро декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, які були подані у встановленому законом порядку Директором Національного бюро та його заступниками, директорами територіальних управлінь Національного бюро та їх заступниками, керівником центрального управління, керівниками структурних підрозділів центрального управління та територіальних управлінь НАБУ.

Важливо, що Антикорупційною стратегією на 2014–2017 роки [20] зазначалося, що залучення громадськості до процесу ухвалення суспільно важливих рішень у сфері протидії корупції відбувається здебільшого у формі недієвих консультацій для формального виконання вимог законодавства. На противагу зазначеному статтею 31 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» передбачено необхідність створення при НАБУ Ради громадського контролю, основне завдання якої полягає у здійсненні цивільного контролю за діяльністю НАБУ (пп. 1 п. 4 Положення про Раду громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України [21]). При цьому серед повноважень Ради громадського контролю при Національному антикорупційному бюро можуть бути зазначені такі: 1) заслуховування інформації про діяльність, виконання планів і завдань НАБУ; 2) розгляд звітів НАБУ і затвердження свого висновку щодо них; 3) вибір серед її членів двох представників, які входять до складу Дисциплінарної комісії НАБУ; 4) визначення представників до складу конкурсних комісій, які проводять конкурс на зайняття вакантних посад у НАБУ, у кількості не більше трьох осіб до складу однієї конкурсної комісії; 5) сприяння громадському обговоренню проектів законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів щодо діяльності НАБУ; 6) висловлення своєї позиції щодо фактів порушень законів, прав і свобод людини і громадянина працівниками НАБУ.

Основні вимоги до організації і проведення органами виконавчої влади консультацій із громадськістю з питань формування та реалізації державної політики детально регламентовані Порядком проведення консультацій із громадськістю з питань формування та реалізації державної політики [22] (далі – Порядок). Так, публічне громадське обговорення передбачає організацію і проведення публічних заходів: конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) із громадськістю, Інтернет-конференцій, відеоконференцій. Додатково у рамках публічного громадського обговорення можуть проводитися засідання громадських рад, інших допоміжних органів, утворених при органах виконавчої влади (п. 13 Порядку [22]).

Важливо зазначити, що за результатами публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю органи виконавчої влади готують звіт, у якому зазначається: інформація про врахування пропозицій та зауважень громадськості з обов'язковим обґрунтуванням ухваленого рішення та причин неврахування пропозицій та зауважень; інформація про рішення, ухвалені за результатами обговорення (п. 20 Порядку [22]).

Схожим проявом громадського контролю за діяльністю НАБУ є громадська експертиза чинних проектів нормативно-правових актів щодо діяльності НАБУ. Статтею 55 Закону Украї-

ни «Про запобігання корупції» передбачено можливість проводити громадську антикорупційну експертизу чинних нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів за ініціативою фізичних осіб, громадських об'єднань, юридичних осіб. При цьому результати антикорупційної експертизи, зокрема громадської, підлягають обов'язковому розгляду суб'єктом видання відповідного акта, його правонаступником або суб'єктом, до якого перейшли відповідні нормотворчі повноваження у цій сфері.

Заслужують на увагу також положення нормативно-правового регулювання щодо вивчення громадської думки шляхом проведення соціологічних досліджень та спостережень (опитування, анкетування, контент-аналіз інформаційних матеріалів, фокус-групи тощо), створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних ЗМІ для визначення позиції різних соціальних груп населення та заінтересованих сторін, опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень із питання, що потребує вивчення громадської думки (п. 22 Порядку [22]).

Описаний підхід може бути цілком застосовний як окрема форма громадського контролю за діяльністю НАБУ. Так, наприклад, за результатами «Національного омнібусу», проведеного у жовті 2018 року Центром досліджень і комунікації Active Group, більшість з опитаних громадян України вважають НАБУ найефективнішим державним органом у боротьбі з корупцією [23].

Висновки. Підсумовуючи викладене, вважаємо за доцільне виділити такі форми громадського контролю за діяльністю НАБУ, зміст яких можна розкрити за допомогою способів впливу інститутів громадянського суспільства на функціонування зазначеного спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції:

1) подання індивідуальних або колективних звернень громадян (громадських об'єднань). Зазначена форма може бути здійснена:

а) у загальному порядку як: а) пропозиція (зауваження), адресоване Президентові України, Верховній Раді України, народному депутатові України, Директору НАБУ, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності НАБУ, думки щодо врегулювання суспільних відносин та вдосконалення правової основи у сфері протидії корупції за участю НАБУ; б) заява (клопотання) з проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством прав та інтересів, із проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності НАБУ (працівників) уповноважених суб'єктів (органи Прокуратури, органи Національної поліції, НАЗК, органи Служби безпеки України тощо), а також висловлення думки щодо поліпшення діяльності НАБУ; в) скарги, адресовані директорові НАБУ (особі, яка виконує його обов'язки) з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями працівників НАБУ;

б) спеціальному порядку – як: а) заяви і повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення працівниками НАБУ, які можуть бути адресовані: а) підрозділам внутрішнього контролю НАБУ; б) органам ДБР; в) органам прокуратури; б) скарг на порядок проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України (до САП);

2) контроль за прозорістю у діяльності НАБУ. Зазначена форма громадського контролю пов'язана із забезпеченням можливості ефективного доступу до публічної інформації щодо діяльності Національного бюро. Основним способом її реалізації є запит на інформацію (ст. 19–22 Закону України «Про доступ до публічної інформації»);

3) вплив на корегування нормативно-правових актів щодо діяльності НАБУ. Особливість змісту цієї форми громадського контролю полягає у формуванні обґрунтованих пропозицій до чинних нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, оцінка яких завдяки юридично визначеній процедурі є обов'язковою для суб'єкта нормотворення. Способами втілення останньої є антикорупційна експертиза та консультації з громадськістю;

4) Громадський моніторинг – комплекс заходів, що проводяться громадськими об'єднаннями з метою визначення проблемних питань у діяльності НАБУ. До основних способів громадського моніторингу можна віднести проведення соціологічних досліджень та спостережень, створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних ЗМІ для визначення позиції різних соціальних груп населення та заінтересованих сторін, опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень із питання, що потребує вивчення громадської думки;

5) участь у роботі Ради громадського контролю при НАБУ. Рада громадського контролю є спеціально утвореним суто представниками громадянського суспільства органом із метою забезпечення прозорості та громадського контролю лише за діяльністю Національного бюро з широким колом нормативно встановлених повноважень. У результаті вважаємо, що діяльність Ради громадського контролю необхідно визнати окремою формою громадського контролю за діяльністю НАБУ. Способами реалізації цієї форми є заходи, спрямовані на реалізацію вищевикладених завдань Ради громадського контролю;

6) управлінський вплив на персонал НАБУ. Способами цієї форми громадського контролю є участь у роботі конкурсних комісій, які проводять конкурс на зайняття вакантних посад у Національному антикорупційному бюро України, участь у роботі Дисциплінарної комісії НАБУ (участь у розгляді питань застосування дисциплінарних стягнень до працівників НАБУ, складення висновку про наявність чи відсутність у діях працівника Національного бюро дисциплінарного проступку та підстав для його притягнення до дисциплінарної відповідальності з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення).

Наприкінці зазначимо, що, на жаль, у межах однієї статті не можна розкрити усіх питань пов'язаних зі змістом форм здійснення громадського контролю за діяльністю НАБУ. Водночас ми переконані, що окреслення відповідних форм громадського контролю має стати основою для формування шляхів удосконалення організації та здійснення громадського контролю за діяльністю НАБУ, що є перспективним напрямом наших наукових пошуків.

Список використаних джерел:

1. Василенко В.М., Дорошенко В.А. Поняття та зміст громадського контролю за діяльністю Національного антикорупційного бюро України. *Вісник ХНУВС*. 2017. № 4 (79). С. 165–176
2. Мех Ю.В. Види та форми громадського контролю з охорони громадського порядку. *Проблеми охорони громадського порядку*. 2014. С. 52–58. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6925/1/Meh_52-58.pdf (дата звернення: 05.12.2018)
3. Кравчук В.М. Контроль над публічною владою: уточнення понятійно-категорійного апарату. *Visegrad journal on human rights*. 2016. № 1. С. 85–90
4. Крупник А.С. Громадський контроль: сутність та механізми здійснення. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2007. № 1. URL: http://novyi-stryi.at.ua/gromkontrol/KRUPNYK_A_pro_grom_kontrol.pdf
5. Словник іншомовних слів / за ред. О.С. Мельничука. Київ: Головна редакція УРЕ, 1985. 968 с.
6. Хотинська-Нор О.З. Форми та способи громадського контролю в судовій системі України. *Visegrad journal on human rights*. 2016. № 2/1. С. 135–140
7. Наливайко Т.В. Громадський контроль в Україні як інститут громадянського суспільства: теоретико-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Львів, 2010. 18 с.
8. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2001. 656 с.
9. Денисюк Д.С. Громадський контроль за правоохоронною діяльністю в Україні: адміністративно-правові засади: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Дніпропетровськ, 2010. 393 с.
10. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 06.12.2018)
11. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр> (дата звернення: 06.12.2018)
12. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (дата звернення: 06.12.2018)
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 07.12.2018)
14. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 07.12.2018)
15. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення: 07.12.2018)

16. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 07.12.2018)

17. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 08.12.2018)

18. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 08.12.2018)

19. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 08.12.2018)

20. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 № 1699-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18> (дата звернення: 09.12.2018)

21. Питання Ради громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України: Указ Президента України від 15.05.2015 № 272/2015 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/272/2015#n11> (дата звернення: 09.12.2018)

22. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-п> (дата звернення: 09.12.2018)

23. Українці вважають НАБУ найефективнішим органом у боротьбі з корупцією // Національне антикорупційне бюро України: офіційний сайт. URL: <https://nabu.gov.ua/open-office/biblio/sociologiya/ukrayinci-vvazhayut-nabu-nayefektyvnishym-organom-u-borotbi-z> (дата звернення 12.12.2018)

УДК 342.9

ДУБИНСЬКИЙ О.Ю.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА НА ПРОМИСЛОВОМУ ТРАНСПОРТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті з'ясовано, що зі зростанням виробничих потужностей об'єктивно збільшуються потреби в промисловому транспорті, сучасний стан додержання законодавства на якому зумовлює доцільність здійснення своєчасного державного контролю. На підставі узагальнення та аналізу нормативно-правової бази, яка регламентує досліджувану сферу правовідносин, визначено основні особливості державного контролю за додержанням законодавства на промисловому транспорті.

Ключові слова: державний контроль, додержання законодавства, промисловий транспорт, промисловий залізничний транспорт.

В статье установлено, что с ростом производственных мощностей объективно увеличиваются потребности в промышленном транспорте, современное состояние соблюдения законодательства на котором обуславливает целесообразность осуществления своевременного государственного контроля. На основании обобщения и анализа нормативно-правовой базы, регламентирующей исследуемую сферу пра-